

พระราชบัญญัติ

จัดที่ดินเพื่อความเป็นธรรมแก่สังคม

พ.ศ. ๒๔๘๗

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๗

เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อความเป็นธรรมแก่สังคม

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๕๖ ราชกิจจานุเบกษา ๗ กันยายน ๒๔๕๗

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อความเป็นธรรมแก่สังคม พ.ศ. ๒๔๕๗”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป และจะใช้บังคับในท้องที่ใดให้ตราโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๓ ให้มีกรรมการชนคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการจัดที่ดินเพื่อความเป็นธรรมแก่สังคม” ประกอบด้วยประธานหนึ่งคน และกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าแปดคน ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งขึ้นจากผู้ทรงคุณวุฒิ

มาตรา ๔ เมื่อปรากฏว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินแสดงความจำนงแก่ทางราชการสละที่ดินของตนก็ดี ปรากฏว่า เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินอยู่เดิมต้องสละการครอบครองที่ดินของตนไปเพราะเกรงกลัวอิทธิพลหรือเพราะความไม่รู้เท่าถึงการฉ้อโกง หรือปรากฏว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินได้ที่ดินมาด้วยความไม่เป็นธรรมก็ดี ไม่ว่ากรณีดังกล่าวจะได้เกิดขึ้น

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๕๖ ราชกิจจานุเบกษา ๗ กันยายน ๒๔๕๗

ก่อนหรือหลังวันใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการจัดที่ดินเพื่อความป็นธรรมแก่สังคมที่จะพิจารณาสำรวจสอบสวน และนำที่ดินนั้นออกจัดให้แก่ราษฎรตามความเป็นธรรมได้ ในการนี้คณะกรรมการจะสงวนที่ดินไว้เพื่อให้ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกันก็ได้

มาตรา ๕ ภายในกำหนดสิบปี นับแต่วันที่บุคคลได้รับที่ดินตามความในมาตรา ๔ ที่ดินแปลงนั้นจะจำหน่ายจ่ายโอนต่อไปมิได้ เว้นแต่จะตกทอดโดยทางมรดก

มาตรา ๖ ให้คณะกรรมการจัดที่ดินเพื่อความป็นธรรมแก่สังคมมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือสอบถามกระทรวง ทบวง กรม เทศบาล สุขาภิบาล หรือองค์การของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ชี้แจงข้อเท็จจริงพร้อมทั้งเหตุผลเกี่ยวกับที่ดิน

(๒) ให้กระทรวง ทบวง กรม เทศบาล สุขาภิบาล หรือองค์การของรัฐที่เกี่ยวข้อง ส่งเอกสารหลักฐาน หรือสิ่งต่างๆ หรือสั่งให้บุคคลในสังกัดมาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับที่ดิน

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๕๖ ราชกิจจานุเบกษา ๗ กันยายน ๒๔๘๗

(๓) ให้กระทรวง ทบวง กรม เทศบาล สุขาภิบาล หรือ
องค์การของรัฐที่เกี่ยวข้อง ส่งผู้แทนมาร่วมประชุมคณะ
กรรมการ

(๔) ให้กระทรวง ทบวง กรม เทศบาล สุขาภิบาล หรือ
องค์การของรัฐที่เกี่ยวข้อง ร่วมมือในอันที่จะปฏิบัติการอันอยู่
ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

(๕) มีหนังสือเรียกบุคคลใด ๆ มาชี้แจงข้อเท็จจริง
หรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับที่ดิน และให้ส่งเอกสาร
หลักฐาน หรือสิ่งอื่น ๆ มาประกอบการพิจารณาของคณะ
กรรมการ

(๖) เข้าไปยังสถานที่หรือที่ดินของกระทรวง ทบวง กรม
เทศบาล สุขาภิบาล องค์การของรัฐหรือเอกชน เพื่อตรวจสอบ
เรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับที่ดิน และให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จ
จริง เรียกเอกสาร หรือสิ่งใด ๆ จากบุคคลที่อยู่ในสถานที่
เช่นว่านั้น และบุคคลเช่นว่านั้นต้องให้ความสะดวกแก่คณะ
กรรมการ คณะอนุกรรมการและพนักงานเจ้าหน้าที่ตามสมควร

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๕๖ ราชกิจจานุเบกษา ๗ กันยายน ๒๕๕๗

(๑) สั่งห้ามมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินที่อยู่ในข่ายแห่งการสำรวจ จนกว่าคณะกรรมการจะได้อนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษร

(๒) สั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ออกโฉนด โฉนดตราจอง ตราจอง หนังสือสำคัญแสดงว่าที่ดินตามใบเหยียบขำได้ขึ้นทะเบียนว่าได้ทำประโยชน์แล้ว หรือใบเหยียบขำ หรือสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ให้โอนเอกสารดังกล่าวให้แก่ราษฎรผู้ที่จะพึงได้รับที่ดิน ในการนี้ให้ม้อนาจเรียกเอกสารเดิมมาทำลายเสีย

มาตรา ๗ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการจัดที่ดินเพื่อความ
เป็นธรรมแก่สังคมให้ถือเอาเสียงข้างมาก ในกรณีที่จะแนบ
เสียงเท่ากัน ให้ประธานคณะกรรมการออกเสียงเพิ่มขึ้นอีก
เสียงหนึ่งเป็นเสียงขาด

มาตรา ๘ เมื่อคณะกรรมการจัดที่ดินเพื่อความ เป็นธรรม
แก่สังคมได้มีคำสั่งจัดที่ดินแปลงใดให้แก่ราษฎรแล้ว ให้คณะ
กรรมการมีอำนาจสั่งให้บุคคลที่เห็นว่าไม่มีสิทธิในที่ดินแปลง
นั้นออกจากที่ดินพร้อมทั้งรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างที่บุคคลดังกล่าว
หรือบริวารได้ปลูกสร้างไว้จากที่ดินนั้นด้วย ในกรณีเช่นว่านี้

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๕๖ ราชกิจจานุเบกษา ๗ กันยายน ๒๕๕๗

ให้ผู้รับคำสั่งปฏิบัติตามคำสั่งภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ซึ่งต้องไม่เกินหกสิบวัน เว้นแต่ถ้าเป็นกรณีบุคคลดังกล่าวได้ปลูกข้าวหรือพืชผลลงแล้ว ให้คงครองที่ดินนั้นไปจนกว่าจะเสร็จการเกี่ยวเก็บ

ก่อนที่คณะกรรมการจะมีคำสั่งตามความในวรรคแรก คณะกรรมการจะต้องทำการสอบสวนเสียก่อน

ในกรณีที่บุคคลได้รับคำสั่งตามความในวรรคแรกไม่ปฏิบัติตามคำสั่งภายในเวลาที่กำหนด คณะกรรมการจะดำเนินการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างนั้นเสียโดยคิดค่าใช้จ่ายจากบุคคลผู้ได้รับคำสั่งก็ได้

มาตรา ๕ คำสั่งของคณะกรรมการจัดที่ดินเพื่อความเป็นธรรมแก่สังคมตามความในมาตรา ๔ หรือมาตรา ๘ ให้ถือเป็นเด็ดขาด ผู้ใดจะนำไปฟ้องคดีเป็นอย่างอื่นมิได้

ที่ดินแปลงใดอยู่ในระหว่างพิจารณาของคณะกรรมการจัดที่ดินเพื่อความเป็นธรรมแก่สังคม และมีกรณีพิพาทชนที่ศาลเกี่ยวกับที่ดินแปลงนั้น คณะกรรมการจะรายงานให้ศาลทราบก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ศาลรอกการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ก่อนจนกว่าคณะกรรมการจะได้วินิจฉัยเกี่ยวกับที่ดินแปลงนั้นแล้ว

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๕๖ ราชกิจจานุเบกษา ๗ กันยายน ๒๔๘๗

มาตรา ๑๐ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อสอบสวนกรณีทุเรศไว้ในมาตรา ๔ และมาตรา ๘ ในกรณี เห็นว่า ให้คณะอนุกรรมการมีอำนาจอย่างเดียวกับคณะกรรมการตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) และมาตรา ๘ วรรค ๒

คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการจะแต่งตั้งพนักงานของ รัฐบาลเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ก็ได้ และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ดังกล่าวนี้มีอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖ (๖)

มาตรา ๑๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามความในพระราชบัญญัติ นี้ ให้ถือว่า กรรมการ อนุกรรมการ และพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นเจ้าพนักงานตามความในกฎหมายลักษณะอาญา

มาตรา ๑๒ ผู้ใด

(๑) ไม่ปฏิบัติตามที่คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ใช้อำนาจตามความในมาตรา ๖ (๕) (๖) (๗) หรือมาตรา ๘

(๒) ขัดขวางการกระทำของคณะกรรมการ คณะ อนุกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามความในมาตรา ๖ (๖)

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๕๖ ราชกิจจานุเบกษา ๗ กันยายน ๒๔๕๗

(๓) ไม่ยอมส่งเอกสารให้คณะกรรมการเพื่อทำลายตาม
มาตรา ๖ (๘)

มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือ
จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๑๓ ผู้ใดไม่ให้ความสะดวกแก่คณะกรรมการ คณะ
อนุกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามความในมาตรา ๖ (๖)
มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือจำคุก
ไม่เกินหนึ่งเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๑๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัติ
นี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:— เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ
ปรากฏว่าในบางท้องที่ได้มีบุคคลเข้าไปใช้อิทธิพลข่มขู่ราษฎรให้ราษฎร
ต้องงดระงับการครอบครองที่ดินโดยไม่เป็นกรรมบ้าง ได้ถือเอาความ

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๕๖ ราชกิจจานุเบกษา ๗ กันยายน ๒๔๘๗

ไม่รู้เท่าถึงการณ์ของราษฎร เข้าครอบครองที่ดินของราษฎรโดย
 ไม่เป็นธรรมบ้าง เข้าแย่งการครอบครองที่ดินของราษฎรโดยพดการ
 บ้าง จนผู้ครอบครองที่ดินปัจจุบันบางคนก็ยอมรับแล้วว่าได้ที่ดินมาด้วย
 ความไม่เป็นธรรม จนถึงกับแสดงความจำนงมอบที่ดินให้แก่ทางราชการ
 เพื่อจัดการตามความเป็นธรรมต่อไป ฉะนั้นจึงเป็นการสมควรที่จะต้อง
 ควาพระราชบัญญัติเพื่อดำเนินการจัดที่ดินเพื่อความเป็นธรรมแก่สังคม